

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/104/2023
Identifikačné číslo spisu: 2220203392
Dátum vydania rozhodnutia: 28.05.2025
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:2220203392.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Intrum Slovakia s. r. o., Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanému N. B., narodenému P. O., zastúpenému advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 3.208,50 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 10Csp/62/2020, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 28. februára 2023 sp. zn. 23CoCsp/57/2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 28. februára 2023 sp. zn. 23CoCsp/57/2022 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. marca 2022 č. k. 10Csp/62/2020-302 výrokom I. konanie v časti o zaplatenie sumy 453,12 eur s príslušenstvom zastavil, výrokom II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.755,38 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % zo sumy 3.139,30 eur od 28. 02. 2018 do 18. 08. 2020, zo sumy 3.101,96 eur od 19. 08. 2020 do 29. 12. 2020, zo sumy 3.027,28 eur od 30. 12. 2020 do 15. 02. 2021, zo sumy 2.987,12 eur od 16. 02. 2021 do 27. 04. 2021, zo sumy 2.939,74 eur od 28. 04. 2021 do 19. 05. 2021, zo sumy 2.915,48 eur od 20. 05. 2021 do 18. 06. 2021, zo sumy 2.892,30 eur od 19. 06. 2021 do 14. 07. 2021, zo sumy 2.866,41 eur od 15. 07. 2021 do 17. 08. 2021, zo sumy 2.830,81 eur od 18. 08. 2021 do 22. 09. 2021, zo sumy 2.795,21 eur od 23. 09. 2021 do 27. 10. 2021, zo sumy 2.755,38 eur od 28. 10. 2021 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) výrokom III. tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného uznesením z 28. februára 2023 sp. zn. 23CoCsp/57/2022 odvolanie odmietol (výrok I.) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.). Právne vec posúdil najmä podľa §

125 ods. 2 CSP, tiež § 363 písm. d) CSP. Odvolací súd dospel k záveru, že v prípade, ak odvolanie doručené súdu prvej inštancie dňa 31. 05. 2022 bolo autorizované KEP fyzickej osoby Mária Kostolná (s uvedením rodného čísla JUDr. Márie Kostolnej, bez identifikácie menovanej ako advokátky a IČO, a ktorá osoba je iná než tá, ktorej JUDr. Váchan udelil substitučnú plnú moc), na základe dodatočne doloženej plnej substitučnej plnej moci, v zmysle § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z., nemožno hovoriť o splnení podmienky napísania a podpísania odvolania JUDr. Petrom Váchanom, LL.M., konateľom JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., takže ide o podanie bez autorizácie JUDr. Petrom Váchanom, LL.M., ako advokátom a konateľom JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o. Odvolací súd dodal, že odvolanie by nespĺňalo náležitosti (riadneho podpisu) ani v prípade, ak by toto bolo autorizované KEP advokátky JUDr. Márie Kostolnej, nakoľko samotné odvolanie je podpísané ako N. B. v zast. JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., JUDr. Petrom Váchanom, LL.M., konateľ (podpísané elektronicky), a z uvedeného nevyplýva, že by v uvedenom prípade JUDr. Mária Kostolná konala na základe substitučnej plnej moci. V ďalšom odvolací súd dodáva, že ak by predmetné odvolanie nebolo podpísané Máriou Kostolnou, súd by na neho neprihliadal, keďže nebolo doložené do 10 dní v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe podpísané advokátom KEP. V súlade s ustanovením § 125 ods. 2 CSP, keďže ide o osobitnú úpravu následkov elektronickeho podania bez KEP, dospel odvolací súd k záveru, že ide o neodstrániteľnú vadu odvolania žalovaného, ktoré bolo súdu doručené dňa 31. 05. 2022 a v takom prípade nebolo možné ani odstránenie väd odvolania. Podpis patrí medzi nevyhnutné náležitosti odvolania a pokiaľ zákon vyžaduje, aby odvolanie podané elektronicky bolo podpísané KEP, potom KEP advokáta na odvolaní musí byť ním uskutočnený v lehote určenej na podanie odvolania, resp. najneskôr do 10 dní. Vädami odvolania sa myslia obsahové nedostatky, čo znamená, že ak v napadnutom rozhodnutí bolo správne poučenie o odvolaní, nie je potrebné vyzývať na odstránenie nedostatkov. Zároveň právnym zástupcom žalovaného predloženú substitučnú plnú moc (č. l. 348) pre JUDr. Máriu Kostolnú nemožno akceptovať z už vyššie uvedených dôvodov. Doplnil, že odvolanie bolo autorizované KEP fyzickej osoby Márie Kostolnej (nie advokáta na základe substitučnej plnej moci), preto nie je splnená podmienka spísania a podpísania odvolania, takéto podanie je bez autorizácie JUDr. Petra Váchana ako advokáta a nebyť podpisu fyzickej osoby, by sa naň vôbec neprihliadlo. Nakoľko odvolanie neobsahovalo zákonné náležitosti, pričom pre tieto vady nemožno v konaní pokračovať, odvolanie žalovaného odmietol.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietal porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu odmietnutia odvolania, nakoľko podľa nich odvolací súd nesprávne vyhodnotil podané odvolanie ako podanie bez autorizácie, teda bez kvalifikovaného elektronickeho podpisu JUDr. Petra Váchana, LL.M. ako konateľa advokátskej kancelárie. Podľa názoru žalovaného odvolací súd pri aplikácii § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z. (zákon o e-Governmente) použil prílišný formalizmus pri výklade tejto právnej normy a poverenie pre JUDr. Máriu Kostolnú na prijímanie, podpisovanie, podávanie a autorizovanie podaní v elektronickej schránke JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., vyhodnotil ako neplatné. Podľa ich názoru k zásadnej zmene pri posudzovaní oprávnenia podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente, prispel nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 269/2022 z 12. januára 2023, v zmysle ktorého splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronicou schránkou, je zahrňajúce aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, príp. na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronicou schránkou. Súčasťou súdneho spisu bolo poverenie pre JUDr. Máriu Kostolnú na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, príp. na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronicou schránkou od advokáta, a preto pre účely odvolania nebolo podľa dovolateľa potrebné osobitné splnomocnenie na podanie a podpísanie odvolania. Ak aj existencia tohto osobitného poverenia nebola preukázaná a odvolaciemu súdu nestačila samotná skutočnosť, že JUDr. Mária Kostolná reálne a technicky mohla tieto úkony z elektronickej schránky advokátskej kancelárie JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., vykonať, mohol si odvolací súd toto splnomocnenie dodatočne vyžiadať. Podľa dovolateľa súdy nedostatok preukázania splnomocnenia odstraňujú prostredníctvom výzvy na jeho doloženie, pretože nedostatok zastúpenia sa považuje za nedostatok podmienky konania (NS SR sp. zn. 1Cdo/152/2010). Súdy nemôžu nedostatky určitých procesných úkonov a nedostatok procesných podmienok nezvratne sankcionovať (II. ÚS 350/2021). Dovolateľ bol toho názoru, že pokiaľ bolo elektronicke podanie realizované osobou, ktorá bola na podanie a podpísanie tohto podania

splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Oprávnenie podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente je tak splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na disponovanie s elektronickou schránkou. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 269/2022 žalovaný uviedol, že pokiaľ bolo odvolanie podpísané a odoslané JUDr. Máriou Kostolnou na základe poverenia od advokátskej kancelárie JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., elektronické podanie bolo realizované osobou, ktorá bola na podanie a podpísanie tohto podania splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, išlo teda o riadne realizované elektronické podanie.

4. Žalobca vo vyjadrení žiadal dovolanie zamietnuť, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

9. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa k u všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tomto konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

11. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013, 3Cdo/98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané. A j v zmysle súčasnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (pozri sp. zn. 2Cdo/195/2018, 3Cdo/34/2017, 5Cdo/65/2018, 7Cdo/101/2018, 8Cdo/7/2018) dochádza k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP postupom súdu, ktorý sa bez splnenia procesných predpokladov odmietne zaoberať meritom veci (napríklad konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie).

12. Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd v danom prípade skúmal, či odmietnutie odvolania žalovaného odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle CSP.

13. Podstata dovolacej argumentácie vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu spojeného s posúdením splnenia obligatórnych náležitostí odvolania - jeho podpisu.

14. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu s a napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

15. Podľa § 127 ods. 1 a 2 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

16. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

17. Podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis: 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje.

18. Podľa § 23 ods. 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala.

Uznávaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania, pri ktorom sa vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

19. Podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, zodpovedá najmenej úrovni zabezpečenia „vysoká“ podľa osobitného predpisu a obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajov vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.

20. Podľa § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) na účely prístupu do elektronickej schránky sa používajú identifikátor osoby v spojení s autentifikátorom, ktorý bol pridelený alebo vydaný majiteľovi elektronickej schránky alebo osobe oprávnenej na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou. Správca modulu elektronickej schránky zabezpečuje, aby mala osoba oprávnená na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou po úspešnej autentifikácii dostupné všetky elektronickej schránky, ku ktorým má takéto oprávnenie; je okrem osôb podľa písmen a) až e), ak ide o elektronickej schránku osobou oprávnenou na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou právnickej osoby, osoba poverená štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej bola elektronickej schránka zriadená, a to v rozsahu ním určenom.

21. Podľa § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmena v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je právny úkon majiteľa elektronickej schránky, ktorým identifikuje osobu oprávnenú na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a určí rozsah jej oprávnení na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou.

22. Podľa § 13 ods. 7 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmenu v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou vykoná majiteľ elektronickej schránky, a to elektronickej dokumentom autorizovaným majiteľom elektronickej schránky, ktorý doručí správcovi modulu elektronickej schránky prostredníctvom na to určenej funkcie ústredného portálu alebo dokumentom v listinnej podobe s úradne osvedčeným podpisom majiteľa elektronickej schránky. Prístup a disponovanie s elektronickou schránkou v rozsahu udeleného oprávnenia podľa prvej vety zabezpečí správca modulu elektronickej schránky bezodkladne, a ak je vykonané dokumentom v listinnej podobe, tak do desiatich pracovných dní odo dňa jeho doručenia.

23. Podľa § 16 ods. 1 zákona o advokácii advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom.

24. Z citovaného ustanovenia § 125 ods. 2 CSP vyplýva, že pri elektronickej podaniach vo veci samej je potrebné overiť autentickosť podania, lebo len také podanie môže mať procesné následky. Preto len podanie v elektronickej podobe vo veci samej je potrebné autorizovať podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, a to zaručeným elektronickej podpisom alebo zaručenou elektronickej pečatou. Zmyslom a účelom autorizácie elektronickej podania vo veci samej je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Účelom elektronickej podania je zjednodušiť a zefektívniť civilné súdne konanie. Pre zabezpečenie verifikácie osoby, ktorá podanie urobila zákon o e-Governmente stanovuje striktné formálne pravidlá, ktoré by však nemali prístup strán k súdu sťažovať až znemožňovať. K posudzovaniu splnenia technických náležitostí, t. j. aj k elektronickej podaniach procesných strán je potrebné pristupovať s porozumením a nemožno ich pri každom technickom nedostatku nezvratne sankcionovať. Pokiaľ je prípustné odstraňovať vady listinných podaní, a to aj pri nedostatku podpisu (II. ÚS 350/2021) alebo nedostatku plnomocenstva (sp. zn. 1Cdo/152/2010), nie je dôvodné, aby pri elektronickej podaniach

podaniach s nedostatočnou, ale stále zákonom predpokladanou autorizáciou to nebolo možné. Potom by mali elektronické podania nevýhodnejší a prísnejší režim, čo iste nebolo cieľom zákonodarcu.

25. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 404/2023-37 zo 7. novembra 2023 uviedol, že § 125 ods. 2 CSP je potrebné vykladať tak, že slovné spojenie podľa osobitného predpisu len charakterizuje autorizáciu, ktorá pri podaní elektronického podania chýba, čo však neznamená, že následky nedostatku autorizácie dopadajú aj na situácie, ak elektronické podanie vo veci samej má autorizáciu, ktorá nie je v súlade s osobitným predpisom. Sám podávateľ si pri podaní elektronického podania vo veci samej bez akéhokoľvek vyššieho stupňa autorizácie je vedomý, že podanie v takejto podobe nemôže vyvolať procesné účinky a treba ho doplniť, inak súd naň podľa § 125 ods. 2 CSP neprihliadne. Ak však advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, t. j. v súlade s osobitným predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neumožniť mu tento nedostatok spočívajúci v mylnom využití zdokonaleného elektronického podpisu napraviť. Všeobecné súdy musia v prípade posudzovania splnenia určitých formálnych podmienok vždy zohľadniť, či procesná strana naplnila účel, ktorý sleduje konkrétna procesná norma. Bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup k súdu (III. ÚS 269/2022). Obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo vo svojej podstate spochybnené.

26. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolanie žalovaného bolo odoslané z elektronickej schránky konateľa právneho zástupcu žalovaného, ktoré bolo elektronicky podpísané JUDr. Máriou Kostolnou ako fyzickou osobou s uvedením rodného čísla a adresy pobytu, ktorá skutočnosť vyplýva z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe (č. l. 310 - 316 spisu). Súčasťou odvolania bola príloha - Karol Podlocki odvolanie 10Csp622020.asice. Odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo napísané na hlavičkovom papieri JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., avšak elektronicky podpísané JUDr. Petrom Váchanom nebolo, pričom nešlo o naskenovanú kópiu odvolania s jeho podpisom. Odvolací súd po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že podané odvolanie žalovaného je potrebné odmietnuť podľa § 386 písm. d) CSP, nakoľko podané odvolanie nemá náležitosť podpisu (autorizácie kvalifikovaného elektronického podpisu odvolateľa, resp. jeho právneho zástupcu). Pokiaľ odvolací súd pri posudzovaní splnenia autorizácie elektronického podpisu odvolania vychádzal z autorizácie podania inou poverenou fyzickou osobou právnickej osoby, ktorú stotožňoval s osobou oprávnenou na spísanie a podpísanie odvolania, uvedeným procesným postupom porušil právo dovolateľa na spravodlivý proces. Ak advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, teda v súlade s osobitným právnym predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neprihliadať na udelené poverenie za účelom preukázania naplnenia účelu § 125 ods. 2 CSP.

27. Právnym základom úkonov právneho zástupcu dovolateľa bolo ustanovenie § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente, ktoré umožňuje majiteľovi elektronickej schránky udeliť splnomocnenie (dať sa zastupovať) pri prístupe a disponovaní s elektronicou schránkou. Tieto pojmy zákon o e-Governmente bližšie nedefinuje, preto ich obsah treba ustáliť výkladom. Pojem prístup do elektronickej schránky možno vyložiť len tak, že oprávnená osoba môže vstúpiť do elektronickej schránky inej osoby a môže vidieť jej obsah. Široký pojem disponovanie možno vyložiť s ohľadom na to, aké dispozičné úkony v elektronickej schránke môže robiť jej majiteľ a aké úkony takto splnomocnenej osobe systém umožní vykonať. Nebyť plnomocnenstvom udeleného štatutárnou zástupkyňou právnickej osoby podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, poverená fyzická osoba by tieto úkony technicky ani nemohla vykonať, keďže ústredný portál verejnej správy by jej to neumožnil. Právna úprava zákona o e-Governmente je špeciálnou úpravou vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronicou schránkou. Súčasťou oprávnenia disponovať s elektronicou schránkou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria spolu so správou jeden celok (§ 25 ods. 4 zákona o e-Governmente). Pokiaľ bolo elektronické podanie realizované osobou, ktorá bola splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie s elektronicou

schránkou podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Oprávnenie podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente je tak splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, prípadne na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronickou schránkou. V opačnom prípade by nemalo oprávnenie podľa § 13 ods. 4 zákona o e-Governmente žiadny praktický význam. V podstate ide o splnomocnenie rovnakého druhu, ako keď advokát splnomocní svojho koncipienta, či iného administratívneho zamestnanca na čisto administratívne úkony ako preberanie a otváranie poštových zásielok, či ukladanie listinných podaní advokáta do poštových obálok. Keďže ide o úkony skôr administratívno-technické, ide o prirodzený organizačný postup advokáta na výkon advokácie v elektronickej dobe (m. m. nálezh ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 269/2022-30 z 12. januára 2023).

28. V preskúmvanej veci nebolo sporné, že odvolanie žalovaného z 31. 05. 2022 bolo odoslané z elektronickej schránky konateľa právneho zástupcu žalovaného a podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom JUDr. Márie Kostolnej. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronickou schránkou. Skutočnosť, že po technickej stránke jej bolo umožnené do elektronickej schránky advokáta JUDr. Petra Váchana vstúpiť, podpísať a odoslať správu, podpísať a odoslať podanie (odvolanie) preukazuje, že splnomocnenie skutočne aj bolo udelené. Výkonanie úkonov by nebolo technicky možné, ak by nebola splnomocnená advokátom podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, keďže ústredný portál verejnej správy by jej to neumožnil. Vzhľadom k uvedenému preto nemožno rozumne pochybovať o tom, že právny zástupca žalovaného týmto splnomocnením prejavil vôľu na to, aby splnomocnená osoba vykonávala úkony prostredníctvom elektronickej schránky. Udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je jeho právnym úkonom, ktorým vedome a cielene JUDr. Máriu Kostolnú na tieto úkony splnomocnil, čím jasne prejavil vôľu dať sa pri komunikácii z elektronickej schránky zastúpiť touto osobou. Z doručeného substitučného plnomocnenstva právnym zástupcom dovolateľa odvolaciemu súdu vyplýva, že plnomocnenstvo bolo udelené na všetky právne úkony (§ 23 ods. 4 zákona o e-Governmente) advokátke JUDr. Márii Kostolnej, teda aj k autorizácii elektronických dokumentov v elektronickej schránke JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o. bez obmedzenia pre účely súdnych, správnych a iných konaní, s presným vymedzením úkonov, na ktoré je oprávnená. Takéto splnomocnenie je v súlade s § 16 ods. 1 zákona o advokácii. Advokát tak splnomocnil iného advokáta vykonávať za neho právne úkony v elektronickej podobe. Okrem technickej stránky veci takýto postup v čase podania odvolania umožňoval i platný právny stav. Ak teda JUDr. Mária Kostolná vykonávala tieto úkony, konala v súlade s tým, na čo bola advokátom splnomocnená a oprávnená. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd uzatvára, že splnomocnenie udelené advokátke JUDr. Márii Kostolnej z 25. 05. 2022 (t. j. v čase pred podaním odvolania) elektronicke prostredníctvom funkcie portálu slovensko.sk na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokáta sa vzťahovalo aj na úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísania odvolania kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu.

29. Navyše dovolací súd dodáva, že pokiaľ odvolaciemu súdu v čase jeho rozhodovania nepostačovala samotná skutočnosť, že advokátka JUDr. Mária Kostolná reálne a technicky mohla tieto úkony z elektronickej schránky, ktorej majiteľom je advokát vykonať, mala si i odvolací súd plnomocnenstvo dodatočne vyžiadať, lebo nedostatok preukázania splnomocnenia je odstrániteľný prostredníctvom výzvy príslušného súdu (sp. zn. 1Cdo/152/2010). Tento záver sa vzťahuje aj na doplnenie udeleného poverenia podľa osobitného predpisu. Súdy nemôžu nedostatky určitých procesných úkonov a nedostatok procesných podmienok nezvratne sankcionovať (II. ÚS 350/2021).

30. Vychádzajúc z uvedeného preto nemožno súhlasiť so záverom odvolacieho súdu, že išlo o elektronické podanie bez autorizácie, ktoré bolo v zmysle § 125 ods. 2 CSP treba do 10 dní doplniť. Na doplnenie takéhoto podania sa totiž v zmysle CSP nevyzýva. Tento záver odvolacieho súdu nie je správny. Predmetné podanie je autorizované, i keď inou osobou ako tou, ktorá môže konať v mene žalovaného, keďže v mene žalovaného je podaný predmetný opravný prostriedok. Nemožno teda postupovať podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP, následkom ktorého je odmietnutie podania riadneho

opravného prostriedku.

31. Pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania sa preto treba vyhnúť prehnanému formalizmu, ktorý by zasahoval do zásad spravodlivého procesu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu procesných podmienok stanovených zákonom (Ústavný súd Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2373/21, Európsky súd pre ľudské práva Walchli proti Francúzsku, č. 35787/03, § 29, z 26. júla 2007).

32. Nadväzujúc na uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom zaťažil konanie vadou zmätočnosti, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu procesných práv žalovaného v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

33. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP. Vysloveným právnym názorom vyplývajúcim z tohto uznesenia je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

34. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.